

دین یهود

دان کوهن شربوک
ترجمه‌ی حسن افشار

www.ketab.ir

Judaism
Dan Cohn-Sherbok

دین یهود

دان کوهن شربوک

ترجمه ی حسن افشار

حروف چینی، نمونه خوانی و صفحه آرایی: بخش تولید نشر مرکز

طرح جلد: ابراهیم حقیقی

نشر مرکز چاپ اول ۱۳۹۴، شماره ی نشر ۶۱۷، ۱۶۰۰ نسخه، چاپ جباری

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۰۵-۶۶۳-۶

نشر مرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمی، رویروی هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره ی ۸

تلفن: ۸۸۹۷۰۴۶۲-۳ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

همه ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای نشر مرکز محفوظ است

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله: فتوکپی، الکترونیک، ضبط

و ذخیره در سیستم های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

Cohn-Sherbok, Dan

سرشناسه: کوهن، شربوک.

عنوان و نام پدیدآور: دین یهود / دان کوهن شربوک: ترجمه ی حسن افشار.

مشخصات ظاهری: شش، ۱۴۶ص.

یادداشت: عنوان اصلی: Judaism, 1998.

موضوع: یهودیت، یهودیان -- تاریخ.

شناسه افزوده: افشار، حسن، ۱۳۳۲-، مترجم

رده بندی کنگره: ۹۱۳۸۱ د ۹ ک ۵۶۱ / BM

رده بندی دیویی: ۲۹۶

شماره کتاب شناسی ملی: ۲۶۶۷-۸۱ م

فهرست

۱	مقدمه ناشر
۳	پیشگفتار ویراستار (ادیان جهان)
۶	پیشگفتار نویسنده
۸	گاهشمار دین یهود
۱۳	۱ دیباچه
۱۳	روز سنّت در حومه شهر
۱۷	نهاد یهودیت
۲۵	دولت اسرائیل
۲۸	یهودی کیست؟
۳۰	جامعه یهود در جهان امروز
۳۵	۲ تاریخ یهود
۳۵	یهودیت در عهد عتیق
۴۱	معبد دوم و دیاسپورا
۴۲	هنر یهود
۴۹	یهودیت ربّانی
۵۳	رشد و رقابت مسیحیت
۵۷	سفارادی‌ها و اشکنازی‌ها
۵۹	۳ زندگی یهودیان در قرون جدید
۵۹	حسیدیم و میتناکدیم
۶۵	روشنگری و اصلاح‌طلبی

۶۹	یهودستیزی و صهیونیسم
۷۴	یهودیت در قرن بیستم
۸۲	۲ عقاید و شعایر یهود
۸۲	خدا و تورات
۸۶	طرح بنای کنیسه
۸۸	روز به روز
۹۴	سال به سال
۱۰۰	کهوره تا کور
۱۰۷	۵ یهودیت در سده بیست و یکم
۱۰۷	امید به آینده
۱۱۱	بقای دولت یهود
۱۱۶	دین یهود و برابری زنان
۱۲۲	خودباختگی و درنمای آینده
۱۲۷	واژه‌نامه
۱۳۳	عیدها و روزه‌ها
۱۳۵	منابع قابل مراجعه
۱۳۹	نمایه

نویسنده‌ی این کتاب برخوردی متعصبانه و غیرانتقادی با دین و آیین یهود ندارد و در مورد پدیده‌ی صهیونیسم و اشغال فلسطین نیز می‌کوشد با لحنی بیطرفانه سخن گوید. با این حال ممکن است تعلق وی به دین یهود، گاه در داوریهایش تأثیر گذارده باشد. امروزه بسیاری از یهودیان آزاده و آزادیخواه نیز در کنار مسلمانان و مسیحیان، با صهیونیسم مخالفت می‌ورزند. اما امکان دارد برای برخی از یهودیان مخالفت با صهیونیسم، و حتا بیطرفی در مقابل آن دشوار باشد، زیرا در میان یهودیان و نیز غیریهودیان بسیاری هستند که به سادگی نمی‌توانند حساب دین یهود را از صهیونیسم جدا کنند. در واقع صهیونیسم در مقام پدیده‌ای سیاسی و استعماری، پشت نقاب یک دین کهن و پراهمیت پنهان شده است. از این نظر صهیونیسم را می‌توان جزئی از برنامه‌ی توسعه‌طلبی غرب دانست که در آستانه‌ی قرن بیستم به اوج خود رسیده بود. صهیونیستها که می‌دیدند قدرتهای بزرگ در حال تقسیم جهان در میان خود هستند خواستند از این تقسیم سهمی داشته باشند و ستمی را که در برخی کشورها به یهودیان شده بود توجیهی برای آن قرار دادند. تا غرب حال که خود آن ستم را

جبران نمی‌کند لاقلاً به هزینه‌ی ملل استعمار زده تاوان آن را البته نه به نفع یهودیان بلکه به نفع صهیونیستها بپردازد. سرمایه‌ای که در اروپا تا حدی امکان عمل را از دست داده بود به اتکای نیروی کار اقلیتهای یهودی سراسر جهان، و نیز اتکا و توسل به قرائتی خاص از دین و آئین یهود و مصادره بعضی از روایات دینی به نفع خود و سوءاستفاده از رنج‌ها و سختی‌هایی که در برخی از کشورها بر یهودیان وارد شده بود، توانست در فلسطین عرصه‌ی مناسبی برای حفظ و تقویت خویش بیابد. و غرب نیز توانست به این وسیله «مسأله‌ی یهود» را از سر خویش باز کند و آن را به صورت معضلی برای ساکنان مسلمان، مسیحی و یهودی فلسطین و ملل خاورمیانه درآورد. این یک برنامه‌ی سیاسی و اقتصادی بود، نه یک نهضت دینی. دو کتاب گاه توجه کافی به این بُعد مسأله‌ی صهیونیسم نشان داده نشده است اما شاید خوانندگان ایرانی، با حساسیتی که از دیرباز نسبت به این مسأله داشته‌اند، از تذکر این نکته مستغنی باشند. این کتاب مسأله‌ی صهیونیسم را که اساساً مسئله‌ای سیاسی و نه دینی است به طور کافی و وافق تبیین و توضیح نکرده اما در مورد دین یهود اطلاعات مفید و مغتنمی عرضه داشته است. مبارزات کنونی ملت فلسطین اعم از مسلمان، مسیحی و یهودی که اوج درگیری آنان با استعمار و اشغالگران است نوید آن را می‌دهد که معضل تحمیلی صهیونیسم برای همیشه و به نحوی که برای زندگی صلح‌آمیز پیروان هر سه دین بزرگ اسلام و مسیحیت و یهود مساعد باشد حل شود و این سرانجامی جز تأسیس یک کشور مستقل، ذیل حکومتی قانونی و دمکراتیک نخواهد داشت.

پیشگفتار ویراستار

ادیان جهان

اندیشمندان و دانشمندان به شناخت فراگیری از جهان کوچک اما پیچیده ما نیازمندند. پنجاه سال پیش شاید می شد ادیان را نادیده گرفت، ولی امروزه ما داناتر از آنیم که نینیم ادیان و جهان بینی ها نه فقط تمدن سازند، که مستقیم در رویدادهای جهانی هم تأثیر می گذارند. کتاب های مجموعه حاضر کتب راهنمای موجو و متوازی درباره ادیان بزرگ جهان اند.

امروزه قصد ما تنها آگاهی یافتن از سیر حیات و اصول اعتقادی ادیان گوناگون و غالباً پیچیده جهان معاصر نیست؛ نیز الهام گرفتن از آنهاست. کتاب های پرمایه و آسان فهم مجموعه حاضر برای خواننده این امکان را فراهم می آورند که در ذخایر هر آیین کندوکاو کند؛ به تاریخ آن، عقاید و مناسک آن پی ببرد و از تأثیر آن در جهان معاصر آگاه شود. کتاب ها را پژوهشگران برجسته نسبتاً جوانی به نگارش درآورده اند که نسل تازه ای از نویسندگان را در حوزه مطالعات دینی تشکیل می دهند. این نویسندگان، ضمن آگاهی از آثار سیاسی و تاریخی ادیان، کوشیده اند وجه معنوی آنها را به شیوه ای نو و گیرا به نمایش بگذارند. از این رو

خواننده چه تنها به اطلاعات توصیفی از ادیان علاقه‌مند باشد و چه همچنین طالب فهم رسالت معنوی آنها باشد، مجموعه حاضر را ارزشمند خواهد یافت.

تکیه کتاب‌ها بر دوران معاصر است، زیرا همه سنت‌های مذهبی در خلال تجربه‌های تکاندهنده دویست ساله اخیر دچار دگرگونی شده‌اند. استعمار، صنعتی شدن، استقلال‌طلبی، احیای مذهبی، ظهور آیین‌های جدید، جنگ‌های جهانی، انقلاب‌ها و دگرگونی‌های اجتماعی در ادیان بی‌تأثیر نبوده‌اند و خود از نیروهای مذهبی و ضد‌مذهبی در شکل‌دهی جهان ما سود جسته‌اند. فناوری جدید ربع قرن گذشته - از بوئینگ ۷۴۷ تا اینترنت - کرف خاکی ما را گویی کوچک‌تر ساخته است. فناوری جدید حتی افسون‌ماه را باطل کرده است.

در این کتاب‌ها ما انسان معاصر را نمونه‌ای از دگرگونی‌های فراوان چند سده گذشته می‌بینیم. در عین حال هر کتاب منظر ذی‌قیمتی از ابعاد گوناگون ادیان فراهم می‌آورد: تعالیم آنها، روایات آنها، تشکیلات آنها، و مناسک و شعایر آنها. با پرداختن به این وجوه، هر کتاب تصویر روشنی از یک دین ترسیم می‌کند که به خواننده امکان می‌دهد معنا و مفهوم تعلق داشتن به آن دین را دریابد. ضرب‌المثلی رایج در میان بومیان امریکا می‌گوید «تا با کفش کسی راه نرفته‌ای از داوری درباره او پرهیز کن».

برای کمک بیشتر به خواننده در این سفر اکتشافی از چند راهنمای سودمند استفاده شده است. هر کتاب دارای یک گاهشمار، نقشه، واژه‌نامه، فهرست اعیاد، منابع قابل رجوع برای مطالعه بیشتر، و نمایه است. تصویرهای گزیده نمونه‌هایی از هنر و نمادها و مناسک دینی به دست می‌دهند. در بخش‌های ویژه، نسبت دین با هنر - اعم از نگارگری،

پیکره‌سازی، معماری، ادبیات، رقص یا موسیقی - با تفصیل بیشتر بررسی می‌گردد.

امید که مجموعه حاضر را خواننده پربار و خواندنی بیابد. گفته‌اند گزیده‌گویی روح شیرین سخنی است.^۱ ما نیز در طرح مقولات فرهنگی و روحانی پیش از هر چیز بدان نیازمندیم.

نی‌نی بن اسمارت

ساتا باربارا، ۱۹۹۸

www.ketab.ir

۱. یکی از گویندگان شکسپیر است در هملت، پرده دوم، صحنه دوم.

پیشگفتار نویسنده

بزرگ شدن در حومه سرسبز شهر دنور کلرادو مرا از سنین کودکی در دو دنیای متفاوت قرار داد: صبح‌ها در یک مدرسه آمریکایی عادی و بعدازظهرها و تعطیلات آخر هفته در یک مدرسه دینی یهودی. بعدها دانشجوی کالج ویلیامز در کوه‌های ماساچوستس شدم که جوی کاملاً غیر مذهبی داشت و سپس به تحصیل در مؤسسه معارف یهودی کالج «هیرو یونیون» پرداختم که محیطی عمیقاً یهودی بود. هنگامی که به درجه رُبی مذهب اصلاح در یهودیت رسیدم، به دانشگاه کمبریج انگلستان رفتم که نهادی است سخت متأثر از میراث مسیحی‌اش. پس از اتمام تحصیل، به تدریس علوم یهودی در کتربری پرداختم و اکنون در ویلز بدان مشغولم. در تمام این دوران، تلاش من در جهت تلفیق آیین یهود با نیازهای زندگی امروز بوده است.

و معضل اصلی یهودیان، در حال حاضر، همین است. از این رو قصد من، در این کتاب، نشان دادن دشواری‌های یهودی ماندن در دنیای شدیداً مادی کنونی است. کتاب با نگاهی به زندگی یهودیان در حاشیه شهرها آغاز می‌شود، سپس دین یهود را به عنوان یک نهاد بررسی می‌کند، آنگاه به دولت اسرائیل می‌پردازد و بعد به این پرسش پاسخ می‌دهد که یهودی کیست و جوامع یهودی جهان چگونه اجتماعی‌اند. این بحث، زمینه را

برای روایت تاریخ قوم یهود از روزگار باستان تا زمان حاضر آماده می‌سازد. در پی آن، شمه‌ای از اصول عقاید و آداب یهودیت سنتی و غیرسنتی خواهد آمد.

فصل آخر نگاهی دارد به مسئله ایجاد یک وطن یهودی؛ پرسش‌هایی اساسی طرح می‌کند درباره سمت حرکت دولت اسرائیل در قرن بیست و یکم؛ و عمده چالش‌هایی را بررسی می‌کند که یهودیت در آینده در پیش رو خواهد داشت. این فصل، خواننده را به تأمل در مسائل پیش‌رو یهودیان در آغاز هزاره نو وامی‌دارد. الاهیات سنتی یهود، رسوم کهن یهودیان، شأن الاهی تورات، تعریف باستانی یهودیت، نقش دیرینه زنان، حاکمیت سیاسی اسرائیل، و برتری دین یهود، همه مورد سؤال قرار می‌گیرند. اگر قوم یهود نخواهد منقرض شود، باید به این مسائل بپردازد. بقای یهودیت به عنوان یک دین زنده نیز کمتر از آن در خطر نیست.

دان کوهن شربوک

آوریل ۱۹۸۸